

23.03.2022

Dnro 20519/03.04.04.04.20/2020

Asia Muu vesitalousasia

Valittaja Puikkari Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 25.11.2020, ESAELY/1236/2016

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on jättänyt tutkimatta vireillepanijoiden vaatimukset, jotka koskevat vesihuollon liittymämaksuja, tariffeja ja tehtyjä yksityisoikeudellisia sopimuksia sekä vaatimukset koskien vesihuollon järjestämistä ennen uuden toiminta-alueen toteutumista sekä vaatimuksen antaa vesiyhtiölle riittävän suuri uhkasakko ja teettämisuhkamääräys.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on hylännyt vireillepanon siltä osin, kuin siinä on vaadittu, että ELY-keskus määrää Savonlinnan kaupungille asetetun 30 000 euron uhkasakon maksettavaksi ja että ELY-keskus antaa Savonlinnan kaupungille uuden hallintopakkomääräyksen järjestää vesihuolto välittömästi 50 000 euron uhkasakolla ja teettämisuhalla.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Päätös on kumottava.

Kerimaan alueen vesihuolto ei ole tullut lainmukaiseen kuntoon ELY-keskuksen hallintopakkomääräyksellä. Savonlinnan kaupunki ei tosiasiallisesti ole järjestänyt Kerimaa-alueen vesihuoltoa vesihuoltolain tavoitteiden mukaisesti. Kaupunki on hyväksynyt toiminta-alueääräyksessään vesihuoltolaitoksen lainvastaisen ehdon, joka antaa kaupungille ja vesiyhtiölle oikeutuksen vesihuollon liittymismaksujen ja rakentamiskustannusten perimiseen toiseen kertaan. Kyseessä ei ole yksityisoikeudellinen sopimusriita. Hallintopakkomääräyksen jälkeen Kerimaan vesihuoltolain vastainen tilanne on pahentunut, kun vesiyhtiö on riitautetun laskutuksen perusteella katkaissut

talousveden vuonna 2016. Jäteveden vastaanotto on katkaisu oikeudettomasti 11.9.2017. ELY-keskuksella on laissa määritelty toimivalta, oikeus ja velvollisuus valvoa antamansa hallintopakkomääräyksen toteutumista. ELY-keskuksen keinoja ovat pakkomääräykset ja uhkasakkomenettely. Puikkari ei vaadi kaupunkia tai vesiyhtiötä ostamaan tai vuokraamaan Puikkari Oy:n nykyistä verkostoa, mutta se on ollut yksi mahdollisuus. Muita mahdollisuuksia ovat esimerkiksi talousveden tuominen tankkiautolla ja väliaikaisten bajamajojen ja muiden mahdollisten järjestelyjen toteuttaminen.

Hallinto-oikeuden on määrättävä, että ELY-keskuksen tulee tutkia tarkemmin Kerimaan vesihuoltohistoria ja sen oikeudellinen perusta ja vesihuoltopalvelujen perusta vuoden 2001 vesihuoltolain voimaantulon jälkeen. ELY-keskuksen aiempi selvitys on sisältänyt puutteellista ja virheellistä tietoa. ELY-keskuksen tulee selvittää, onko Kerimaa-alue tosiasiallisesti tullut kunnan vesihuoltoyhtiön toiminta-alueeksi jo siinä vaiheessa, kun kunta on vastaanottanut liittymämaksun kaikista Kerimaa-alueen rakennuksista. ELY-keskuksen on selvityksessään todettava, että Puikkarilla ei ole ollut lakiin perustuvaa velvollisuutta hoitaa Kerimaa-alueen yleistä vesihuoltoa. Kunnan vesilaitoksen talousvettä on toimitettu ja jätevettä vastaanotettu kunnan jätevesiverkostoon Puikkarin yksityistä verkostoa hyväksi käyttäen. Selvityksessä tulee todeta, että Puikkari ei ole ollut talousveden jakelija vesihuoltolain 8 §:n eikä terveydensuojelulain 18 §:n mukaisessa merkityksessä.

Hallinto-oikeuden ja ELY-keskuksen on vahvistettava, että Kerimaan kaava-alueen kiinteistönomistajat ovat maksamiensa liittymämaksujen perusteella kunnan vesilaitoksen (nykyisin Itä-Savon vesi Oy:n) asiakkaita ja kuluttajia. Kunta ja vesiyhtiö ovat rikkoneet yhdenvertaisuuslakia, koska samalla kaava-alueella vesiyhtiö on tehnyt suoran liittymäsopimuksen Kerigolf Oy:n ja erään yksityishenkilön omistaman kiinteistön kanssa niiden uudisrakennuksista. Kaupungin ja vesiyhtiön suunnitelmassa maksettuja liittymämaksuja ei huomioida. ELY-keskuksella on mahdollisuus suorittaa jälkivalvontaa ja todeta, että maksuehtoa ei voida sisällyttää kaupungin antamassa muodossa toiminta-alueääräykseen. Kaavamääräyksen mukaan alueella tulee olla yleinen (kunnallinen) vesihuoltoverkosto, johon jokaisen rakennuksen on liityttävä. Tällaista verkostoa kunta tai vesiyhtiö eivät ole rakentaneet, vaikka liittymämaksut ja tariffin mukaiset kulutusmaksut on etukäteen maksettu.

Hallinto-oikeuden on ohjeistettava ELY-keskusta riittäviin toimenpiteisiin Kerimaan vesiongelman lopulliseksi ratkaisemiseksi. Eräs keino on uhkasakko kaupungille.

Valituksessa on lisäksi arvosteltu kaupungin virkamiesten toimintaa.

Lausunto ja vastine

ELY-keskus on antanut lausunnon.

Puikkari Oy on antanut lausunnon johdosta vastineen.

Savonlinnan kaupunginhallitus on antanut vastineen, jossa on vaadittu, että Puikkari Oy on velvoitettava korvaamaan Savonlinnan kaupungin oikeudenkäyntikulut yhteensä 4056,25 eurolla laillisine viivästyskorkoineen hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta lukien.

Itä-Savon Vesi Oy on antanut vastineen.

Puikkari Oy on antanut edellä todettujen vastineiden johdosta vastineen, jossa on muun ohella todettu, että Puikkari on ilmoittanut kunnan rakennuslautakunnalle hyväksyvänsä uuden verkoston, koska sen rakentamiseksi on jo kerätty liittymämaksut kaikista rakennuksista ja täydet vesihuoltomaksut aina vuoteen 2016 asti, mutta Puikkari vastustaa hanketta siltä osin kun kaupunki on antanut vesiyhtiölleen oikeuden kerätä uudet liittymämaksut ja rakentamiskustannukset Kerimaan kiinteistönomistajilta. Hallinto-oikeuden tulee ratkaista lainmukaisuus vastineessa tarkemmin selostetuissa asioissa, jotka liittyvät liittymämaksuihin, vesilaitoksen asiakkuuteen, toiminta-alueen muodostumiseen, talousveden toimittamisen katkaisemiseen ja jäteveden vastaanoton katkaisemiseen. Savonlinnan kaupunginvaltuusto on antanut kesällä 2021 takauksen Itä-Savon Vedelle lainan ottamiselle verkoston rakentamista varten. Puikkarin valitus tästä asiasta on vireillä Itä-Suomen hallinto-oikeudessa. Puikkari hyväksyy käsittelyjen yhdistämisen.

Merkitään

Hallinto-oikeudessa on samaan aikaan vireillä Savonlinnan kaupunginvaltuuston päätöstä 21.6.2021 § 63 koskeva Puikkari Oy:n ja asiakumppaneiden valitus sekä Savonlinnan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöstä 15.12.2021 § 191 koskeva Puikkari Oy:n ja Kerimaan Lomakeskus Oy:n valitus, jossa on vaadittu, että kaikki vireillä olevat valitukset on ratkaistava yhtä aikaa samalla kertaa.

Käsittelyratkaisu

Asiassa ei ole tullut ilmi seikkoja, minkä vuoksi edellä todetut eri viranomaisten päätöksiä koskevat valitusasiat tulisi valittajan vaatimalla tavalla käsitellä yhtäaikaisesti nyt ratkaistavana olevan valitusasian kanssa.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta viranomaisten toimintaan kohdistuvat kanteluluonteiset huomautukset.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta vaatimukset, joiden mukaan hallinto-oikeuden on ratkaistava vesihuoltolaitoksen asiakkuuteen, sopimukseen ja liittymämaksujen maksamiseen liittyviä seikkoja.

Hallinto-oikeus jättää tutkimatta vaatimuksen, jonka mukaan hallinto-oikeuden on määrättävä ELY-keskus tutkimaan Kerimaan vesihuoltohistoriaa

ja siihen liittyviä seikkoja sekä vaatimuksen, joka koskee ELY-keskuksen ohjeistamista Kerimaan vesihuoltoasian käsittelyssä.

Muilta osin hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Hallinto-oikeus hylkää Savonlinnan kaupungin oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) tai muussa laissa.

Valittaja on arvostellut kaupungin viranomaisten toimintaa. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu kantelutyypisten huomautuksen käsittely.

Vesihuoltolain 34 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan välinen kiinteistön vesihuoltoon koskeva riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa. Hallinto-oikeudella ei ole toimivaltaa ratkaista vesihuoltolaitoksen asiakkuuteen, sopimukseen eikä liittymämaksujen maksamiseen liittyviä vaatimuksia.

Hallinto-oikeudella ei myöskään ole toimivaltaa määrätä ELY-keskusta tekemään selvityksiä tai ohjeistaa ELY-keskusta valvontatehtävässään.

Pääasia

Sovellettavat säännökset

Vesihuoltolain 4 §:n 2 momentin mukaan tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat toimialoillaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Vesihuoltolain 6 §:n 2 momentin mukaan jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Vesihuoltolain 7 §:n mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Vesihuoltolain 8 §:n 2 momentin mukaan toiminta-alueen tulee olla sellainen, että:

- 1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja
- 2) vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Vesihuoltolain 9 §:n mukaan vesihuoltolaitos huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti 8 §:ssä tarkoitetun toiminta-alueen hyväksymispäätöksen mukaisesti.

Vesihuoltolain 29 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen vastaista menettelyä taikka määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa. Saman pykälän 2 momentin mukaan kuntaan kohdistuvan kiellon tai määräyksen antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Saman pykälän 3 momentin mukaan ennen kiellon tai määräyksen antamista valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava tämän lain tai sen nojalla annettua säännöstä rikkoneen kanssa.

Vesihuoltolain 30 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa 29 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella taikka että toiminta keskeytetään tai kielletään. Saman pykälän 2 momentin mukaan uhkasakkoon, teettämisuhaan ja keskeyttämisuhaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Vesihuoltolain 31 §:n mukaan jos kunta on laiminlyönyt 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa eikä asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Vesihuoltolain 34 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan välinen kiinteistön vesihuoltoa koskeva riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa. Oikeuspaikasta säädetään tarkemmin erikseen.

Vesihuoltolain esityöt

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi vesihuoltolain ja maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (HE 218/2013) todetaan lain 4 §:n 2 momenttia koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa, että momenttia tarkistettaisiin samalla siten, että siinä tarkoitetut viranomaiset toimisivat vesihuoltolain mukaisina valvontaviranomaisina toimialoillaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimialaan kuuluu lainsäädännön ja nykyisen käytännön perusteella lähinnä vesihuoltolain julkisoikeudellisten säännösten, joita olisi erityisesti 2, 3 ja 3 a luvuissa, noudattamisen valvonta. Lain yksityisoikeudellisten säännösten, jotka sijoittuvat lähinnä lukuihin 4–6, valvonta ei edelleenkään kuuluisi suurelta osin momentissa tarkoitetuille

valvontaviranomaisille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivalta olisi vesihuoltolain julkisoikeudellisten säännösten valvonnassa yleinen, kun taas kunnan terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomainen valvoisivat vesihuoltolain noudattamista omien toimialojensa näkökulmista.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi (HE 85/2000) todetaan 6 §:n 2 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa, että säännös jättäisi kunnan omaan harkintaan, millä tavoin se huolehtii siitä, että pykälässä mainittuihin toimenpiteisiin vesihuollon järjestämiseksi ryhdytään pykälän tarkoittamassa tilanteessa. Tätä harkintamahdollisuutta kuitenkin rajoittaisi 7 §:n säännös siitä, mitkä alueet kunnan tulee sisällyttää vesihuoltolaitosten toiminta-alueisiin. Jos kysymys ei ole tällaisesta alueesta, kunta voisi niin halutessaan vaihtoehtona vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiselle tai vesihuoltolaitoksen perustamiselle edesauttaa sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä, joiden avulla turvattaisiin muiden kiinteistökohtaisiin tai usean kiinteistön yhteisiin ratkaisuihin perustuvia vesihuollon palvelujen saatavuus. Kunnan vastuulla oleva vesihuollon järjestämisvelvollisuus ei vaikuttaisi kiinteistön omistajan tai haltijan velvollisuuteen huolehtia kiinteistönsä vesihuollosta. Säännös tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa kiinteistöjen itsensä järjestämää vesihuoltoa ei lain tavoitteiden toteuttamisen kannalta pidetä riittävänä, vaan kiinteistökohtaista vesihuoltoa tukemaan tarvitaan vesihuollon palveluja. Tällöinkään säännös ei edellyttäisi, että kunnan tulisi itse huolehtia varsinaisesta vesihuoltolaitostoiminnasta tai muusta vesihuollon palvelujen tuottamisesta. Kunnan tehtävänä olisi ainoastaan huolehtia, että alueella on lain tavoitteiden toteuttamisen kannalta riittävä vesihuollon palvelujen tarjonta.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi (HE 85/2000) todetaan 29 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa muun ohella, että määräyksiä voitaisiin käyttää kiinteistön omistajaa tai haltijaa, vesihuoltolaitosta tai kuntaa kohtaan. (---) Määräykset voisivat koskea esimerkiksi kuntaa, joka on laiminlyönyt ryhtymisen 6 §:n 2 momentin mukaisiin toimenpiteisiin tai 7 §:ssä tarkoitetun alueen sisällyttämisen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Vastaavasti määräykset voisivat koskea vesihuoltolaitosta, joka ei täytä lakisääteisiä tehtäviään tai kiinteistön omistajaa, joka ei noudata liittämiselvoitettaan.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle vesihuoltolainsäädännön uudistamiseksi (HE 85/2000) todetaan 31 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa, että vireillepano-oikeus ehdotetaan rajattavaksi 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun vesihuollon järjestämisvelvollisuuden laiminlyöntiin. Vesihuollon järjestämisvelvollisuus on ehdotuksen mukaan ensimmäinen vaihe alueen saattamiselle järjestetyn vesihuollon piiriin, minkä vuoksi juuri siihen vetoaminen on kiinteistönomistajan näkökulmasta tärkeää. Säännös selventäisi asianosaisen vireillepano-oikeutta.

Asiassa saatu selvitys

Kerimaan alueella on voimassa Kerimäen kunnanvaltuuston päätöksellään 21.4.2008 § 14 hyväksymä Kerimaan ranta-asemakaava, jossa muun muassa on osoitettu loma-asuntojen korttelialueille (RA) rakennusoikeutta noin 34 100 kerrosneliometriä sekä matkailua palvelevien rakennusten ja loma-asuntojen korttelialueille (RM) rakennusoikeutta vajaat 16 000 kerrosneliometriä. Asemakaavaan sisältyvän yleismääräyksen mukaan kiinteistöjen tulee liittyä vesihuoltoverkostoon (jätevesiviemäri, vesijohto). Kerimaan alueelle on vuonna 1983 rakennettu vesihuollon runkoverkko, jonka omistaa nykyisin Puikkari Oy. Verkostoon on liitetty Puikkari Oy:n omistamien kiinteistöjen lisäksi yksityisten omistamia kiinteistöjä. Kyseinen vesi- ja viemäriverkosto on liitetty Itä-Savon Vesi Oy:n verkostoon.

ELY-keskus on päätöksellään 18.8.2015 Dnro ESAELY/84/07.02/2013 määrännyt vesihuoltolain 29 §:n nojalla, että Savonlinnan kaupunki määrittää Kerimaan lomakeskuksen alueen vesihuoltolain mukaiseksi toiminta-alueeksi vesihuoltolaitokselle 30.6.2016 mennessä. ELY-keskus on asettanut päävelvoitteen tehosteeksi kiinteän 30 000 euron uhkasakon. Itä-Suomen hallinto-oikeus on hylännyt Savonlinnan kaupungin valituksen asiassa. Savonlinnan kaupunginhallitus on valittanut hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka on 4.1.2018 antamallaan päätöksellä Dnro 74/1/17 hylännyt valituksen ja pidentänyt velvoitteen täyttämiseksi asetetun määräajan päättymään 30.9.2018.

Savonlinnan kaupunginhallitus on päätöksellään 10.9.2018 § 300 vahvistanut vesihuollon toiminta-alueen Kerimaan alueelle. Kaupunginhallitus on lisäksi vahvistanut, että Itä-Savon Vesi Oy:n lausunnon mukaisesti se tulee toimimaan alueella vesihuoltolaitoksena, jos vesihuoltolain 8 §:n 2 momentin mukaiset edellytykset täyttyvät. Kaupunginhallituksen päätöksestä ei ole valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Puikkari Oy asiakumppaneineen on toimittanut ELY-keskukselle 26.9.2018 päivätyn vireillepanokirjelmän, jossa on vaadittu muun ohella seuraavaa:

ELY-keskuksen on todettava, että kaupunki ei ole noudattanut ELY-keskuksen antamaa hallintopakkomääräystä 18.18.2015, ja määrättävä Savonlinnan kaupungille maksettavaksi asettamansa 30 000 euron uhkasakon.

ELY-keskuksen on annettava kaupungille uusi tarkennettu hallintopakkomääräys Kerimaa-alueen vesihuoltoa koskien ja asetettava riittävän suuri, vähintään 500 000 euron suuruinen uhkasakko määräyksen toteuttamiseksi ilman rajaavia ehtoja. Kaupunginhallituksen päätös 10.9.2018 ei ole vesihuoltolain eikä ELY-keskuksen antaman hallintopakkomääräyksen mukainen. Toiminta-alueen määräykseen on jätetty vesihuoltolain vastainen varaus. Vesihuoltolain mukaisten edellytysten täytyminen olisi tullut tutkia ja varmistaa jo valmisteluvaiheen aikana. Itä-Savon Vesi Oy on ilmoittanut, että se tulee rakentamaan Kerimaa-alueelle uuden verkoston, maksattamaan sen

kiinteistönomistajilla ja perimään näiltä uudet liittymismaksut. Kerimaan alueella on 90 kiinteistö ilman toimivaa vesihuoltoa.

ELY-keskuksen on todettava, että Kerimaan alueen ulkopuoliset kiinteistönomistajat ovat maksaneet liittymismaksunsa Kerimaan kunnalle ja Itä-Savon Vesi Oy:lle ja ovat siten oikeutettuja kaikkiin vesihuoltolaissa säädettyihin oikeuksiinsa.

Kaupungin on varmistettava, että Kerimaan alue saa talousvesi- ja jätevesipalvelut välittömästi. Itä-Savon Vesi Oy:n esittämä uuden verkoston rakentaminen tarkoittaa pahimmillaan yli kolmen vuoden rakennusaikaa ja kustannuksia, joiden määrästä ei kenelläkään ole tietoa. Itä-Savon Vesi Oy ja Savonlinnan kaupunki ovat kieltäytyneet järjestämästä välitöntä väliaikaista vesihuoltoa Kerimaa-alueen asukkaille ja yrityksille.

Yksityinen vesiverkoston omistaja ei ole koskaan ollut vesihuoltolain tai terveydensuojelulain mukainen vesiyhtiö tai talousveden jakelija. Kunnan vesilaitos on ottanut yksityisen verkoston käyttöön ilman sopimuksia.

Puikkari Oy asiakumppaneineen on täydentänyt vireillepanoaan 12.2.2019 päivätyllä kirjelmällä, jossa on muun ohella vaadittu, että talousveden jakelu Kerimaa-alueella on järjestettävä välittömästi. ELY-keskusta on vaadittu selvittämään ja vahvistamaan, että kaikista Kerimaa-alueen rakennuksista on maksettu kunnan tariffien mukaiset vesi- ja talousvesiliittymämaksut, että kiinteistöjen omistajat ovat Itä-Savon Vesi Oy:n asiakkaita ja että kiinteistönomistajilla ei ole velvollisuutta uusien liittymämaksujen maksamiseen. Itä-Savon Vesi Oy:n on toteutettava välittömästi kiinteistökohtaisen jäteveden vastaanottaminen ja tehtävä kiinteistökohtaiset käyttösopimukset kaikkien liittymämaksunsa maksaneiden asiakkaitensa kanssa. Itä-Savon Vesi Oy on ilmoittanut, että sillä on Kerimaa-alueella sopimus vain Puikkari Oy:n kanssa. ELY-keskuksen on selvittettävä, mitä sopimusta yhtiö tarkoittaa.

Savonlinnan kaupunki on vireillepanon johdosta antamassaan vastineessa 13.5.2019 todennut muun ohella, että Kerimaan alueen kiinteistönomistajien on maksettava uuden vesihuoltoverkoston rakentamiskustannukset. Vesihuollon järjestäminen välittömästi ei ole mahdollista, koska olemassa olevan Kerimaan alueen vesihuoltoverkoston hankinta ei ole ratkennut ja talousvesiverkosto tulisi desinfioida ennen talousveden jakelun aloittamista. Savonlinnan kaupunki ei voi pakottaa Itä-Savon Vesi Oy:tä vesihuollon järjestämiseen Kerimaan alueella. Itä-Savon Vesi Oy selvittää itse toimintansa kannattavuuden. Kaupunki ei voi velvoittaa Itä-Savon Vesi Oy:tä aloittamaan välitöntä talousvedenjakelua.

Itä-Savon Vesi Oy (ISV) on vireillepanon johdosta antamassaan vastineessa 17.7.2019 todennut muun ohella, että se on pyrkinyt neuvottelemaan Puikkarin vesi- ja viemäriverkoston ostamisesta. Neuvottelut eivät ole johtaneet tulokseen. ISV:n käsityksen mukaan Puikkarin pyytämä hinta verkostosta on ollut moninkertainen verkoston käypään arvoon nähden ja suuempi kuin uuden

vastaavan verkoston rakentamiskustannus. ISV on joulukuussa 2018 pyytänyt tarjoukset uuden vesi- ja viemäriverkoston suunnittelutyöstä ja tammikuussa 2019 tilannut suunnittelutyön Savo-Karjalan Vesi- ja ympäristösuunnittelu Oy:ltä. Suunnittelutyö on viivästynyt, koska Puikkari on kieltänyt ISV:ltä ja suunnittelijalta liikkumisen Kerimaan alueella. ISV on joutunut panemaan vireille maankäyttö- ja rakennuslain 161 §:n mukaisen hakemuksen vesi- ja viemäriverkoston sijoittamisesta. ISV:llä ei ole Kerimaan alueella vesi- ja viemäriverkostoa, joten se ei pysty järjestämään vesihuoltoa välittömästi. ELY-keskuksen toimivaltaan ei kuulu velvoittaa ISV:tä ostamaan Puikkarin omistamaa vesi- ja viemäriverkostoa. ISV on ehdottanut Puikkarille talousveden jakelun väliaikaista järjestämistä siihen saakka, kunnes jakelun voitaisiin järjestää ISV:n verkostolla. Puikkari ei ole suostunut ehdotukseen.

Itä-Savon Vesi Oy on ilmoittanut sähköpostiviestillä 6.10.2020 ELY-keskukselle, että alueelle ei mene Itä-Savon Veden toimesta vettä, ja että jätevesi otetaan vastaan sopimuksella Savonlinnan kaupungin kanssa.

Puikkari Oy:n vastineessa 12.9.2019 on muun ohella todettu, että ELY-keskuksella on mahdollisuus, tässä tapauksessa velvollisuus antaa vesiyhtiölle riittävän suuri uhkasakko ja teettämishukamääräys. Vesiyhtiöllä on mahdollisuus ostaa Puikkarin verkosto käypään hintaan tai vuokrata se, jolloin uuden verkostonkin rakentaminen voi olla mahdollista. Vetoaminen ratkaisun hintaan ei ole asiallinen peruste.

ELY-keskus on perustellut valituksenalaista päätöstään 25.11.2020 muun ohella seuraavasti:

ELY-keskukselle kuuluu vesihuoltolain valvonta omalla toimialallaan, mutta ELY-keskuksen valvottavaksi eivät kuulu yksityisoikeudelliset laitosten ja asiakkaiden väliset sopimusasiat eivätkä ne vesihuoltolain säännökset, jotka koskevat vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia suhteessa toisiinsa. Vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan välinen kiinteistön vesihuoltoa koskeva riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa. ELY-keskus ei toimivallan puuttuessa ota kantaa siihen, miten vesihuolto Kerimaalla on järjestettävä ennen uuden toiminta-alueen toteutumista. ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa toimeenpanna kunnan ratkaisuvaltaan kuuluvia päätöksiä. ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa asettaa vesiyhtiölle uhkasakkoa ja teettämishukamääräystä. ELY-keskuksen toimivaltaan vesihuoltolaitokseen nähden kuuluu niiden säännösten noudattamisen valvonta, joissa laitokselle on säädetty jokin velvoite suhteessa ELY-keskukseen.

Savonlinnan kaupunki on päätöksellään 10.9.2018 täyttänyt hallintopakopäätöksen mukaisen määräyksen, eikä uhkasakon maksuun määräämiselle ole oikeudellisia perusteita. Uudelle hallintopakopäätökselle ei ole oikeudellisia perusteita. Vesihuollon välitöntä järjestämistä koskevan vaatimuksen osalta ELY-keskus katsoo, että sen toimivaltaan ei kuulu valvoa, että laitos ja kiinteistönomistajat noudattavat toiminta-aluepäätöstä.

ELY-keskus ei vesihuoltolain mukaisena valvontaviranomaisena ole toimivaltainen tutkimaan Savonlinnan kaupungin päätöksen lainmukaisuutta.

Vireillepanija on esittänyt, että ELY-keskuksen tulee tarkentaa aikaisemman määräyksen perustelua ”Kerimaan alueen vesihuolto ei täytä vesihuoltolain säännöksiä”. Perustelulla on viitattu ennen toiminta-alueen hyväksymistä vallinneeseen vesihuoltolain 6 §:n 2 momentin vastaiseen tilaan, eikä perustelua ole tarpeen tarkentaa.

Vireillepanija on esittänyt vaatimuksia siitä, että ELY-keskuksen tulisi tutkia alueen vesihuollon juridinen perusta uudelleen sekä vahvistaa, että Kerimaa-alue on ollut kunnan vesilaitoksen toiminta-alueetta eikä kunnan vesilaitoksen ole tarvinnut erikseen hakea itselleen toiminta-alueetta ja ettei Puikkari Oy:llä tai lomakeskuksella ole tai ole koskaan ollut juridista vesihuoltovastuuta alueella. Vireillepanijan mukaan vesiyhtiön toiminta-alueen määrittely ja ajankohta on epäselvä, ja siihen ELY-keskuksen on otettava kantaa. Päätöksen mukaan nämä vireillepanijan esittämät mahdolliset epäselvyydet on tutkittu ja ratkaistu Savonlinnan kaupunginhallituksen toiminta-alueen hyväksymispäätöksellä 10.9.2018, joka on lainvoimainen. Vesihuoltolaitokselta saadun selvityksen mukaan alueelle ollaan rakentamassa uusi verkosto, jonka kilpailutus on aloitettu lokakuun 2020 aikana.

Oikeudellinen arviointi

ELY-keskuksen tutkimatta jättämät vaatimukset

ELY-keskus on jättänyt toimivaltaansa kuulumattomina tutkimatta vireillepanijoiden vaatimukset, jotka koskevat liittymämaksuja, tariffeja ja tehtyjä yksityisoikeudellisia sopimuksia sekä vaatimukset koskien vesihuollon järjestämistä ennen uuden toiminta-alueen toteutumista sekä vaatimuksen antaa vesiyhtiölle riittävän suuri uhkasakko ja teettämisuhkamääräys.

ELY-keskus on perustellut päätöstään sillä, että yksityisoikeudelliset laitosten ja asiakkaiden väliset sopimusasiat tai vesihuoltolain säännökset, jotka koskevat vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia suhteessa toisiinsa eivät kuulu ELY-keskuksen valvottavaksi. Hallinto-oikeus toteaa, että vesihuoltolain 34 §:n mukaan vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan välinen kiinteistön vesihuoltoa koskeva riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa, joten ELY-keskus on voinut jättää vaatimukset näiltä osin toimivaltaansa kuulumattomina tutkimatta.

Siltä osin kuin asiassa on ollut kyse uhkasakon ja teettämisuhkamääräyksen antamisesta vesihuoltoyhtiölle, ELY-keskus on perustellut päätöstään sillä, että ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa asettaa vesiyhtiölle uhkasakkoa ja teettämisuhkamääräystä. Hallinto-oikeus toteaa, että vesihuoltolain 4 §:n 2 momentin mukaan tämän lain mukaisia valvontaviranomaisia ovat toimialoillaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Vesihuoltolain esitöiden (HE 218/2013) mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivalta olisi vesihuoltolain julkisoikeudellisten säännösten valvonnassa yleinen. Vesihuoltolain 29 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen vastaista menettelyä

taikka määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa. Hallinto-oikeus arvioi, että ELY-keskuksella on lähtökohtaisesti toimivalta kohdistaa määräyksiä myös vesihuoltoyhtiöön. Hallinto-oikeus kuitenkin toteaa, että vesihuoltolain 31 §:ssä tarkoitettu vireillepano-oikeus on rajattu 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vesihuollon järjestämisvelvollisuuteen, missä on kysymys kunnan velvollisuudesta. Tähän nähden ELY-keskus on voinut jättää vesihuoltoyhtiöön kohdistuvat vaatimukset tutkimatta.

ELY-keskus on lisäksi todennut, että se ei toimivallan puuttuessa ota kantaa siihen, miten vesihuolto Kerimaalla on järjestettävä ennen uuden toiminta-alueen toteutumista ja jättänyt tältäkin osin vaatimukset tutkimatta. Hallinto-oikeus toteaa, että ELY-keskuksen olisi tullut arvioida, olisiko kunnan tullut ryhtyä toimenpiteisiin vesihuoltolain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi vesihuollon järjestämiseksi ennen uuden toiminta-alueen toteutumista. Hallinto-oikeus ei kuitenkaan palauta asiaa ELY-keskukselle tältä osin uudelleen käsiteltäväksi, vaan ottaa asian viivästyksen välttämiseksi ratkaistavakseen ja lausuu asiasta jäljempänä tässä päätöksessä.

ELY-keskuksen hylkäämät vaatimukset

ELY-keskus on päätöksellään 18.8.2015 määrännyt vesihuoltolain 29 §:n nojalla, että Savonlinnan kaupunki määrittää Kerimaan lomakeskuksen alueen vesihuoltolain mukaiseksi toiminta-alueeksi vesihuoltolaitokselle ja asettanut päävelvoitteen tehosteeksi kiinteän 30 000 euron uhkasakon. Savonlinnan kaupunginhallitus on päätöksellään 10.9.2018 § 300 vahvistanut vesihuollon toiminta-alueen Kerimaan alueelle. Kaupunginhallitus on lisäksi vahvistanut, että Itä-Savon Vesi Oy:n lausunnon mukaisesti se tulee toimimaan alueella vesihuoltolaitoksena, jos vesihuoltolain 8 §:n 2 momentin mukaiset edellytykset täyttyvät.

Valituksessa on katsottu, että Kerimaan alueen vesihuolto ei ole tullut lainmukaiseen kuntoon ELY-keskuksen hallintopakkomääräyksellä ja että kaupunki on hyväksynyt toiminta-alueääräyksessään lainvastaisen ehdon. Asiassa on näin ollen arvioitava, onko ELY-keskus voinut hylätä vireillepanijoiden vaatimukset siltä osin, kuin niissä on vaadittu uhkasakon tuomitsemista maksettavaksi sekä uuden hallintopakkomääräyksen antamista ja uuden uhkasakon asettamista Savonlinnan kaupungille.

Hallinto-oikeus toteaa, että vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen määrittämisen osalta asia on ratkaistu lainvoimaisella Savonlinnan kaupungin päätöksellä. Savonlinnan kaupunki on toteuttanut sille 18.8.2015 määrätyn velvoitteen, eikä ELY-keskuksella ole ollut perustetta tuomita 18.8.2015 asettamaansa uhkasakkoa maksettavaksi. Hallinto-oikeus arvioi, ettei ELY-keskuksella myöskään ole ollut perustetta antaa Savonlinnan kaupungille uutta toiminta-alueen vahvistamista koskevaa hallintopakkomääräystä tai asettaa uutta uhkasakkoa.

Asiassa on tämän jälkeen vielä arvioitava, olisiko ELY-keskuksen tullut määrätä, että Savonlinnan kaupungin on ryhdyttävä toimenpiteisiin muun

tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi Kerimaan alueella.

Asiassa saadusta selvityksestä käy ilmi, että tällä hetkellä Itä-Savon Vesi Oy ottaa vastaan Kerimaan alueen jätevedet Savonlinnan kaupungin kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen. Talousvettä alueelle ei toimiteta. Selvityksestä käy myös ilmi, että Itä-Savon Vesi Oy on ryhtynyt toimenpiteisiin vesihuoltoverkoston rakentamiseksi Kerimaan alueella, mutta varsinainen rakentaminen ei ole alkanut.

Vesihuoltolain esitöiden (HE 85/2000) mukaan lain 6 §:n 2 momentti jättäisi kunnan omaan harkintaan, millä tavoin se huolehtii siitä, että pykälässä mainittuihin toimenpiteisiin vesihuollon järjestämiseksi ryhdytään pykälän tarkoittamassa tilanteessa. Kunta voisi huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin paitsi alueen saattamiseksi vesihuoltolaitoksen verkoston piiriin myös muiden tarpeellisten vesihuollon palvelujen aikaansaamiseksi tai parantamiseksi. Mikäli kysymys ei ole alueesta, joka vesihuoltolain 7 §:n mukaisesti tulee sisällyttää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen, kunta voisi niin halutessaan vaihtoehtona vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiselle tai vesihuoltolaitoksen perustamiselle edesauttaa sellaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä, joiden avulla turvattaisiin muiden kiinteistökohtaisiin tai usean kiinteistön yhteisiin ratkaisuihin perustuvia vesihuollon palvelujen saatavuus. Hallinto-oikeus toteaa, että Kerimaan alueella kyse on alueesta, joka on tullut sisällyttää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen ja Savonlinnan kaupunki on ryhtynyt vesihuoltolain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin hyväksymällä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen kattamaan Kerimaan alueen. Tässä tilanteessa ELY-keskuksella ei ole ollut perustetta antaa Savonlinnan kaupungille hallintopakkomääräystä tai asettaa uhkasakkoa vesihuoltolain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimenpiteisiin ryhtymiseksi siitä huolimatta, että toiminta-alueen toteutuminen on viivästynyt.

Edellä lausutuun perustein hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Oikeudenkäyntikulut

Savonlinnan kaupunginhallitus vaatinut, että Puikkari Oy velvoitetaan korvaamaan Savonlinnan kaupungin oikeudenkäyntikulut yhteensä 4056,25 eurolla laillisine viivästyskorkoineen hallinto-oikeuden päätöksen antamisesta lukien.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Hallinto-oikeus arvioi, että asian laatu huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Savonlinnan kaupunki joutuu vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan. Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva vaatimus hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Riikka Tiainen, Terhi Helttunen ja Terhi Vanala.

Esittelevä jäsen

Terhi Vanala

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös	Puikkari Oy/ Pekka Nurminen, sähköpostitse antopäivänä
Oikeudenkäyntimaksu	260 euroa (Oikeudenkäyntimaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on tämän päätöksen liitteenä.)
Jäljennös	Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, sähköpostitse antopäivänä Savonlinnan kaupunginhallitus, sähköpostitse antopäivänä Itä-Savon Vesi Oy, sähköpostitse antopäivänä

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).